

**الایا انہا السافی
ادز کاسا
و ناولها !**

**که تنسی اسباب نمود اول
ولی افساد
مسکلتها**

به سوی نافه ای کانی
صفا
را طره بکساند

رباب ز بعد ز مسکلت
چه خون افیاد
در دلهها

مرا بر سیرک ز جانان
چه امی ز عینس ؟
چون فریدم

خوس فریاد می دارد
که بر سدید
محملها

به می
سجده رنگی کی
گرت بر ز سغان کوند

که سالی
بی خبر نمود
ز راه و رسنه ز سیرکها

سب ز بارک و
سب ز موج و
گردانی حسن شافل

کجا دارم
چال ز ما
سختاران ز ساجلها !

شمه کارم ز خود کاسی
به بدنامی
کسب اجرت

بهان
کی ماند از راری ؟
گر او سارید محفلها

حضور کر شمه ز خوانس
از او غارت
مسو حافظ !

مدی ما بلون می بهوی
دع ز الدنیا
و اهملها

در بررسی دیوان حافظ به خوانش دکتر ربیعہ، ممکن است کسی به دلایلی هم چون آگاهی‌های بیش‌تر یا کم‌تر ادبی، تفاوت در ذائقه‌ی ادبی و سلیقه‌ی هنری در مورد تقطیع بعضی مصرع‌های شعر حافظ با تدوینگر حاضر موافق نباشد و پیشنهادهای دیگری را بر نسخه‌ی تقطیع شده‌ی حاضر در بعضی جاها ارائه دهد. برای مثال، در مقطع غزل آغازین حافظ، عبارتی که دکتر ربیعہ «از او غایب / مشو حافظ» نوشته است، باید «از او غایب مشو / حافظ» باشد. داوری در راجح و مرجوح شناختن آن پیشنهادهای مصداقی و موردی، حق صاحب‌نظران و حافظ‌شناسان دیگر است، اما گمان نمی‌کنم که هیچ حافظ‌شناس و حافظ‌دوستی بتواند اهمیت این کار ابتکاری و بی‌سابقه در تقطیع اصوات پیام‌دار (و نه افاعیل عروضی) شعر حافظ را انکار کند. من به نوبت ناقابل خود، زحمات دکتر ربیعہ را در این خوانش از حافظ می‌ستایم و به او دست‌مریزاد می‌گویم و از مسوولان بزرگوار انتشارات چاپخش نیز که در این باب از من نظر‌خواهی کرده و مقدمه‌ی مرا خواستار شدند، سپاس دارم. ■

* این مقاله به درخواست دکتر نظام‌الدین قهاری به عنوان مقدمه‌ی بر کتاب حافظ به خوانش دکتر محمد ربیعہ از انتشارات چاپخش به چاپ رسیده است.

**غوغای ستارگان
بزرگداشت مهندس همایون خرم**

مجلس بزرگداشت مهندس همایون خرم به مناسبت انتشار خاطرات هنری‌اش با عنوان غوغای ستارگان روز پنجشنبه ششم خرداد ۱۳۸۹ در فرهنگسرای هنر = ارسباران با حضور انبوهی از استادان هنر موسیقی و شعر و ادب برگزار شد. سخنرانان و موسیقی‌دانان اجراکننده‌ی این مجلس باشکوه (به مدیریت انتشارات بدرقه‌ی جایدان و موسسه‌ی نغمه‌ی شهر) که به وسیله‌ی سید عباس سجادی اجرا شد، عبارت بودند از:

۱- فرهاد فخرالدینی که در شماره‌ی قبلی حافظ طی مقاله‌ی بی‌ به قلم امین‌الله رشیدی عکس او زینت بخش او ماهنامه‌ی حافظ بود و در مجلس بزرگداشت همایون خرم هم که در کنار پروفسور امین نشسته بود اعلام کرد که اولین بار مجله‌ی حافظ را از دست عزیز شفیعی کدکنی دریافت کرده است.

۲- دکتر محمدحسینی، خواننده‌ی مشهور و پرطرفدار که شعری از حاج ملاهادی سبزواری را در مقدمه‌ی اجرای خود خواند و از حسن تصادف مجله‌ی شماره‌ی ۶۹ حافظ که به او هدیه شده بود شامل شرح حال حکیم سبزواری به قلم مرحومان امیری فیروزکوهی و حسن نبوی بود.

۳- انوشیروان روحانی استاد برجسته‌ی پیانو که هماهنگ با ویلون استاد همایون خرم مجلس را مبهوت هنرنمایی خود کرد.

۴- امیرعلی تاجبخش و مادر هنرمندش که توأمان به اجرای قطعه‌ی بی‌ از استاد معروفی اجرا کردند. در اواخر مجلس استاد علیرضا تبریزی سخنور و شاعر معاصر فی البدیئه سخنانی در بزرگداشت اهالی شعر و هنر بیان داشت.